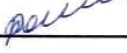

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Гарант освітньої програми
Анастасія Большакова

_____ 2020 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Проректор з
навчальної роботи
Інна СТАШЕВСЬКА

_____ 2020 р.

ІСТОРІЇ ПСИХОЛОГІЇ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

**Інструктивно-методичні матеріали
до самостійної роботи з дисципліни**

_____ перший (бакалаврський) рівень
(назва рівня вищої освіти)

галузь знань _____ 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр та назва галузі знань)

спеціальність _____ 053 Психологія
(код і назва спеціальності)

освітня програма _____ Психологія
(назва освітньої програми)

кваліфікація _____ бакалавр з психології

факультет _____ соціальних комунікацій

Харків 2020

Інструктивно-методичні матеріали до самостійної роботи з дисципліни
ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ

Розробник: кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та педагогіки
Перевозна Тетяна Олексіївна

Затверджено на засіданні кафедри психології та педагогіки,
протокол № 2 від « 21 » серпня 2020 р.

Голова групи
забезпечення
д.психол.н., професор
Завідувач кафедри
психології та педагогіки,
д.психол.н., професор

Анастасія
БОЛЬШАКОВА

Анастасія
БОЛЬШАКОВА

Затверджено на засіданні ради факультету соціальних комунікацій
протокол № 1 від « 25 » серпня 2020 р.

Голова ради факультету

Алла СОЛЯНИК

Тема 1: Предмет та методологія історії психології.

Мета вивчення: Ознайомлення з місцем історії психології в системі сучасної психологічної науки.

Література:

1. Євдокімова О. О. Історія психології : навч. посіб. / О. О. Євдокімова. - Вид. 2-ге , допов. – Харків : Константа, 2020. – 320 с.
2. Жуков С. М. Історія психології : Навчальний посібник / С. М. Жуков, Т. В. Жукова. – [вид. друге, допов., виправл. та переробл.]. / – К. : Кондор, 2009. – 232 с.
3. Історія психології: від античності до початку ХХ століття : навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, 2016. – НВП «Інтерсервіс». – 235 с.
4. Корольчук М.С.,Криворучко П.П. Історія психології. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів.-К.:Ельга-центр,2004. -248с.

Питання до самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу:

1. Визначення історії психології.
2. Які проблеми вивчає історія психології?
3. Охарактеризуйте завдання історії психології, їх призначення та шляхи вирішення.
4. Охарактеризуйте зміст, принципи історії психології.
5. У чому полягає сутність культурологічного принципу в історії психології?
6. У чому полягає сутність феноменологічного принципу в історії психології?
7. У чому полягає сутність екзистенціального принципу в історії психології?

Тема 2: Зародження предмету психології в античній філософії.

Мета вивчення: Ознайомлення з історією зародження психологічної проблематики в античній філософській думці.

Література:

1. Євдокімова О. О. Історія психології : навч. посіб. / О. О. Євдокімова. - Вид. 2-ге , допов. – Харків : Константа, 2020. – 320 с.
2. Жуков С. М. Історія психології : Навчальний посібник / С. М. Жуков, Т. В. Жукова. – [вид. друге, допов., виправл. та переробл.]. / – К. : Кондор, 2009. – 232 с.

3. Історія психології: від античності до початку ХХ століття : навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, 2016. – НВП «Інтерсервіс». – 235 с.
4. Корольчук М.С.,Криворучко П.П. Історія психології. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів.-К.:Ельга-центр,2004. -248с.
5. Роменець В.А. Історія психології: Стародавній світ. Середні віки. Відродження: навч. посіб. К.: Либідь, 2005. – 916 с.

**Питання до самостійного вивчення
та осмислення навчального матеріалу:**

1. Охарактеризуйте перші уявлення про душу.
2. поняття походження, природи і розвитку античної філософії.
3. основні положення матеріалістичного вчення про душу в античній психології.
4. проблеми почуттів, волі та характеру в епоху античності.
5. Суть атомістичної психології.
6. Охарактеризуйте поняття “гомогенна теорія буття”.
7. фундаментальні проблеми античної психології.
8. Охарактеризуйте фази і періоди античної психології.

Тема 3: Психологічні ідеї Середньовіччя та Відродження.

Мета вивчення: Ознайомлення з місцем психологічних ідей Середньовіччя та Відродження в генезі психогічної науки.

Література:

1. Бондар С. В. Психологічні ідеї в Україні XI-XIV ст. / С. В. Бондар // Джерела формування та історія утвердження предметної галузі української психології : монографія / Акад. пед. наук України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка. – Київ : Пед. думка, 2008. – С. 5-11.
2. Жуков С. М. Історія психології : Навчальний посібник / С. М. Жуков, Т. В. Жукова. – [вид. друге, допов., виправл. та переробл.]. / – К. : Кондор, 2009. – 232 с.
3. Історія психології: від античності до початку ХХ століття : навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, 2016. – НВП «Інтерсервіс». – 235 с.
4. Корольчук М. С. Історія психології: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / М. С. Корольчук, П. П. Криворучко. – К. : Ельга, Ніка-Центр, 2004. – 248 с.
5. Роменець В.А. Історія психології: Стародавній світ. Середні віки. Відродження: навч. посіб. К.: Либідь, 2005. – 916 с.

**Питання до самостійного вивчення
та осмислення навчального матеріалу:**

1. Особливості наукової думки мислителів середніх віків (V– XVI ст).
2. Охарактеризуйте особливості арабомовної науки в історії психології.
3. Як феодалізм впливав на розвиток психологічних знань?
4. Які основні ідеї психології патристики?
5. Яких представників психології патристики Ви знаєте?
6. Які умови зародження схоластики та історичне покликання цієї течії?
7. Охарактеризуйте головні віхи та підсумки психології середніх віків.

Тема 4: Розвиток психології Нового часу.

Мета вивчення: Ознайомлення з особливостями психологічних ідей Нового часу.

Література:

1. Євдокімова О. О. Історія психології : навч. посіб. / О. О. Євдокімова. - Вид. 2-ге , допов. – Харків : Константа, 2020. – 320 с.
2. Жуков С. М. Історія психології : Навчальний посібник / С. М. Жуков, Т. В. Жукова. – [вид. друге, допов., виправл. та переробл.]. / – К. : Кондор, 2009. – 232 с.
3. Історія психології: від античності до початку ХХ століття : навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, 2016. – НВП «Інтерсервіс». – 235 с.
4. Корольчук М. С. Історія психології: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / М. С. Корольчук, П. П. Криворучко. – К. : Ельга, Ніка-Центр, 2004. – 248 с.
5. Корольчук М.С.,Криворучко П.П. Історія психології. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів.-К.:Ельга-центр,2004. -248с.

**Питання до самостійного вивчення
та осмислення навчального матеріалу:**

1. Охарактеризуйте психологію французького матеріалізму епохи Просвітництва.
2. Охарактеризуйте виникнення Просвітництва у Франції.
3. Психологічні погляди французьких просвітників.
4. Охарактеризуйте Англійське Просвітництво.
5. Як ви розумієте етику англійського Просвітництва?
6. Охарактеризуйте становлення німецького Просвітництва.

7. Охарактеризуйте італійське просвітництво.

Тема 5: Передумови виокремлення психології як самостійної науки.

Мета вивчення: Ознайомлення з передумовами виокремлення психології як самостійної науки.

Література:

1. Жуков С. М. Історія психології : Навчальний посібник / С. М. Жуков, Т. В. Жукова. – [вид. друге, допов., виправл. та переробл.]. / – К. : Кондор, 2009. – 232 с.
2. Історія психології: від античності до початку ХХ століття : навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, 2016. – НВП «Інтерсервіс». – 235 с.
3. Корольчук М. С. Історія психології: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / М. С. Корольчук, П. П. Криворучко. – К. : Ельга, Ніка-Центр, 2004. – 248 с.
4. Роменець В.А. Історія психології: ХVІІ століття. Епоха просвітництва: навч. посіб. К.; Либідь, 2006. – 100 с.

Питання до самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу:

1. Охарактеризуйте зародження і розвиток психології як науки про свідомість першої половини ХІХ ст.
2. Які передумови розвитку природничо-наукової психології?
3. становлення німецької емпіричної психології.
4. Охарактеризуйте психологію суб'єктивного досвіду.
7. Дайте характеристику психологічного світу.
8. Як ви розумієте сенс життя у структурі дії?

Тема 6: Асоціативна психологія як перший напрямок психології.

Мета вивчення: Ознайомлення з місцем асоціативної психології в системі розвитку сучасної психологічної науки.

Література:

1. Євдокімова О. О. Історія психології : навч. посіб. / О. О. Євдокімова. - Вид. 2-ге , допов. – Харків : Константа, 2020. – 320 с.
2. Жуков С. М. Історія психології : Навчальний посібник / С. М. Жуков, Т. В. Жукова. – [вид. друге, допов., виправл. та переробл.]. / – К. : Кондор, 2009. – 232 с.

3. Історія психології: від античності до початку ХХ століття : навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, 2016. – НВП «Інтерсервіс». – 235 с.
4. Корольчук М. С. Історія психології: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / М. С. Корольчук, П. П. Криворучко. – К. : Ельга, Ніка-Центр, 2004. – 248 с.
5. Корольчук М.С.,Криворучко П.П. Історія психології. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів.-К.:Ельга-центр,2004. -248с.

**Питання до самостійного вивчення
та осмислення навчального матеріалу:**

1. Охарактеризуйте зародження і розвиток психології як науки про свідомість першої половини ХІХ ст.
2. Які передумови розвитку природничо-наукової психології?
3. становлення німецької емпіричної психології.
4. Охарактеризуйте психологію суб'єктивного досвіду.
7. Дайте характеристику психологічного світу.
8. Як ви розумієте сенс життя у структурі дії?

Тема 7: Розвиток психології на межі ХІХ- ХХ сторіч.

Мета вивчення: Ознайомлення з особливостями розвитку психології на межі ХІХ- ХХ сторіч.

Література:

1. Жуков С. М. Історія психології : Навчальний посібник / С. М. Жуков, Т. В. Жукова. – [вид. друге, допов., виправл. та переробл.]. / – К. : Кондор, 2009. – 232 с.
2. Історія психології: від античності до початку ХХ століття : навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, 2016. – НВП «Інтерсервіс». – 235 с.
3. Корольчук М. С. Історія психології: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / М. С. Корольчук, П. П. Криворучко. – К. : Ельга, Ніка-Центр, 2004. – 248 с.
4. Роменець В.А. Історія психології: ХІХ – початок ХХ століття: навч. посіб. Для студ. Вищ, навч. закл. К.: Либідь, 2007. – 832 с.

**Питання до самостійного вивчення
та осмислення навчального матеріалу:**

1. В якому році відкрилася перша експериментальна лабораторія?
2. Хто засновник першої експериментальної лабораторії?

3. Охарактеризуйте зародження і розвиток психології як науки про свідомість першої половини XIX ст.
4. Які передумови розвитку природничо-наукової психології?
5. становлення німецької емпіричної психології.
6. Охарактеризуйте психологію суб'єктивного досвіду.

Тема 8: Основні напрямки та психологічні школи XX сторіччя.

Мета вивчення: Ознайомлення з основними напрямками та психологічними школами XX сторіччя.

Література:

1. Євдокімова О. О. Історія психології : навч. посіб. / О. О. Євдокімова. - Вид. 2-ге , допов. – Харків : Константа, 2020. – 320 с.
2. Жуков С. М. Історія психології : Навчальний посібник / С. М. Жуков, Т. В. Жукова. – [вид. друге, допов., виправл. та переробл.]. / – К. : Кондор, 2009. – 232 с.
3. Історія психології: від античності до початку XX століття : навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, 2016. – НВП «Інтерсервіс». – 235 с.
4. Роменець В.А. Історія психології XX століття: навч. посіб. К.: Либідь, 2017. – 1056 с.
5. Роменець В.А., Маноха І.П. Історія психології XX століття. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів, що навчаються за спеціальністю «Психологія». – Київ: Либідь, 2003. – 986 с.

Питання до самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу:

1. Розвиток психологічної думки на початку XX ст.
2. Які науки розвивалися у XX ст.?
3. Які основні положення психоаналітичного напрямку в психології ви знаєте?
4. Що є предметом психології з погляду біхевіоризму?
5. Лінгвістична теорія Жана Паже.
6. Досягнення “радянської психології”.

Тема 9: Становлення психологічної науки в Україні.

Мета вивчення: Ознайомлення зі шляхом становлення психологічної науки в Україні.

Література:

1. Болтівець С. І. Ціль життя українського психолога Євгена Гливи / Болтівець С. І. // Практична психологія та соціальна робота. – 2010. – № 1. – С. 53-57.
2. Бондар С. В. Психологічні ідеї в Україні XI-XIV ст. / С. В. Бондар // Джерела формування та історія утвердження предметної галузі української психології : монографія / Акад. пед. наук України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка. – Київ : Пед. думка, 2008. – С. 5-11.
3. Гусельцева М. С. Наследие В. А. Роменца в истории украинской психологии. / М. С. Гусельцева // Вопросы психологии. – 2011. – № 6. – С. 94-107.
4. Історія психології: від античності до початку ХХ століття : навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, 2016. – НВП «Інтерсервіс». – 235 с.
5. Корольчук М. С. Історія психології: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / М. С. Корольчук, П. П. Криворучко. – К. : Ельга, Ніка-Центр, 2004. – 248 с.
6. М'ясоїд П. А. В. А. Роменець: від історичної до канонічної психології / П. А. М'ясоїд // Педагогіка і психологія. Вісник АПН України. – 2011. – № 1. – С. 5-16.
7. Творча спадщина В.А. Роменця: сучасний погляд. (матеріали до ювілею В.А. Роменця) // Практична психологія та соціальна робота. – 2012. – № 4. – С. 1–2.

Питання до самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу:

1. Як розвивалася психологія в Україна ХХ ст.?
2. Як розвивалася українська культура ХХ ст.?
3. Роль суб'єктивності у провідній діяльності Г. С. Костюка.
4. Харківська психологічна школа та її роль у розвитку радянської психології.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

«Історія психології» – навчальна дисципліна, яка в контексті сучасних досягнень психологічної науки посилює теоретичну та практичну професійну підготовку бакалаврів з психології.

Мета: Засвоєння системи психологічних знань з історії виникнення та розвитку психологічної науки, основних тенденцій та концепцій наукової думки від найдавніших часів до наших днів, якісній підготовці фахівця до майбутньої професійної діяльності.

Завдання:

1. Сформувати цілісну систему знань з історії психологічної науки що стосуються феномену, загальних засад, методології, структури, функцій, історії розвитку та її провідних сучасних тенденцій психологічної думки.

2. Розкрити основні персоналії світової психології, їх досягнення, ідеї засновників напрямків і шкіл світової психології; ключові положення основних психологічних теорій.
3. Сформувати уявлення про місце історії психології в контексті інших психологічних дисциплін, зв'язку з іншими суміжними дисциплінами.
4. Ознайомити студентів з основними методами психологічного дослідження.
5. Ознайомити студентів із загально-психологічними фундаментальними проблемами, вирішуваними психологічною наукою.
6. Сформувати практичні навички та вміння при застосуванні психологічних діагностичних методик, навчитись інтерпретувати одержані дані відповідно до завдання, скласти висновок на основі одержаних результатів.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ. СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків. СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій СК6. Здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати психологічне дослідження СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації СК8. Здатність організувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову) СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну відповідно до запиту СК11. Здатність дотримуватися норм професійної етики СК12. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку СК 13. Здатність аналізувати соціокультурні процеси та явища з точки зору їх впливу на психічне благополуччя людини	ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання. ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань. ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань. ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел. ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги/ ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку. ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

СК 14. Здатність збирати, аналізувати, систематизувати та використовувати у практичній діяльності інформацію щодо психологічних особливостей професійної діяльності у соціокультурній сфері. СК 15. Здатність активно використовувати засоби культури та мистецтва у просвітницькій, психопрофілактичній діяльності та наданні психологічної допомоги різним верствам населення.	

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- предмет, структуру і методи сучасної психології,
- загальну характеристику сучасних шкіл та напрямків психологічної науки;
- основні вимоги до особистісних та професійних якостей психолога-дослідника та психолога-практика;
- основні види практичної діяльності психолога.

вміти:

- орієнтуватися в предметі та актуальних завданнях психологічної науки;
- розрізняти теоретичні та практичні підходи, розроблювані у сучасних напрямках психологічної науки;
- обґрунтовувати практичні значущість досягнень психологічної науки та використання отриманих психологічних знань у наданні психологічної допомоги.

мати навички:

- роботи з навчальною, науковою, методичною і науково-популярною психологічною літературою;
- конспектування та реферування психологічної літератури;
- підготовки та презентацій і доповідей із психологічної проблематики.
- саморефлексії щодо власної майбутньої професійної діяльності (оцінка рівню розвитку професійно важливих якостей, орання напрямів для саморозвитку та професійного зростання).